

Miljö- och energidepartementet  
[registrator@environment.ministry.se](mailto:registrator@environment.ministry.se)

## **REMISSVAR - MILJÖBEDÖMNINGAR DS 2016:25**

Umeå tingsrätt, mark och miljödomstolen, har under remisstiden varit arbets-tyngd. Vi lämnar därför endast följande synpunkter utan att närmare ta ställning till om förslaget som helhet kan tillstyrkas eller avstyrkas.

### **Generella synpunkter - inställning till förslaget**

Vi anser att avsikten att tydliggöra regelverket kring miljöbedömningsprocessen är bra och behövlig. Likaså är ambitionen att tydliggöra lagtexten bra. Vi anser dock att förslaget delvis är bristfälligt och att författningstexten i många delar är omständlig och onödigt överarbetad. Vi anser att författningstexten skulle vinna på en ytterligare genomgång med ansatsen att förkorta och förenkla språket. Eftersträva gärna att utforma författningstexten i presensform med ett framåtsyftande perspektiv. Använd punktsatser endast när det faktiskt underlättar läsningen av texten.

Genom förslaget införs handläggningsregler i 6 kap. för alla inblandade parter som har att göra en miljöbedömning. Det bör övervägas om dessa regler i stället ska finnas i fjärde avdelningen, för att inte dela upp och överlappa de processuella bestämmelserna i miljöbalken ännu mer. Konsekvensen av att införa processuella bestämmelser även i 6 kap. är något svår att överblicka. Det är inte givet att förslaget gör det enklare för inblandade parter att förstå processen. Det hade varit önskvärt att utredningen ytterligare hade belyst förhållandet mellan föreslagna regler och handläggningsreglerna i miljöbalkens fjärde avdelning. Som exempel kan anges att förslaget till 6 kap. 27 § inte handlar om miljöbedömningsprocessen och att 6 kap. 28 § inte anger hur miljöbedömningens olika steg förhåller sig till reglerna i 22 kap. om ingivande av ansökan och kungörelse av densamma. Vidare är miljöbedömningen en integrerad del av den prövning som tillståndsmyndigheten har att göra i anledning av en tillståndsansökan, på det sätt som anges i t.ex. 22 kap. Förslagets dubbelreglering i förhållande till reglerna i fjärde avdelningen är förvirrande. Införlivandet av MKB-direktivets regler borde kunna lösas på ett mer integrerat sätt i miljöbalken.

## **Kommentarer till lagtexten**

### **2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken**

*3 och 5 kap.*

Föreslagen rubriksättning bör ses över och göras enhetlig och relevant. Vi föredrar den rubriksättning som föreslår för 5 kap. då den bättre speglar innehållet i underlydande bestämmelser. Uppdraget till statliga myndigheter i 3 kap. 13 § respektive 5 kap. 14 § torde inte behöva regleras på lagnivå.

*6 kap. 2 §*

Överväg att ta bort orden ”vid planering och beslutsfattande”. Det är onödigt att införa nya begrepp som är snarlika de redan etablerade, såsom ”planer och program” om de inte är nödvändiga för att förstå processen.

*6 kap. 6 § första stycket*

I bestämmelsen bör, på samma sätt som i 24 §, anges beteckningen på det samråd som ska hållas.

*6 kap. 6 och 24 §§ sista stycket*

I stället för att i lagtexten erinra om att regeringen kan meddela ytterligare föreskrifter med stöd av 8:7 RF bör lagtexten ange var sådana föreskrifter finns, t.ex. ”Närmare föreskrifter om undersökningen finns i förordning (XX:XX).”

*6 kap. 12 §*

Formuleringen ”rimlig” är vag och svårtolkad och ger ingen konkret vägledning. Vi anser att bestämmelsen bör formuleras på ett annat sätt.

### **2.29 Förslag till lag om ändringar i plan- och bygglagen**

*3 kap. 8 §*

Föreslagna ändringar i bestämmelsens andra mening medför att ordet ”det” numera syftar till ”genomförandet” än, som tidigare, ”planförslaget”. Ordalydelsen bör ses över och justeras.

## **Övriga kommentarer**

### **7.1 Strategiska och praktiska miljöbedömningar**

I förslaget har man valt att införa begreppen strategisk respektive praktisk miljöbedömning i kapitel 6. För verksamheter och åtgärder har man valt ordet *praktisk* som syftar till att beskriva vilken typ av miljöbedömning det rör sig om. Vi anser inte att ordet *praktisk* beskriver den typ av miljöbedömning som avses. Vi anser att ordet snarare försvårar förståelsen av vilken typ av miljöbedömning som avses. Även om ordet miljöbedömning föreslås ändras till att utgöra ett samlingsnamn för såväl *strategisk* som *praktisk* miljöbedömning anser vi att begreppet *praktisk* bör kunna strykas alternativt ersättas med ett annat ord som tydligare visar att miljöbedömningen avser verksamheter och åtgärder.

## 7.2 Undersökning i frågan om en miljöbedömning ska göras

Förslaget innebär att ordet *undersökning* införs som beteckning för den process som ska leda fram till ett ställningstagande i frågan om en miljöbedömning ska göras eller inte göras.

Vi anser att ordet *undersökning* inte är en bra beteckning för denna process. I ett flertal av de måltyper som handläggs av mark- och miljödomstolen är en undersökning en mer konkret åtgärd som t.ex. kan innebära provtagning av mark och vatten. Vi anser att ordet *utredning* i högre grad beskriver den process det är frågan om. Ordet *undersökning* bör i vilket fall ersättas med något annat ord som bättre beskriver vad som avses.

## 7.4 Miljöpåverkan, miljöeffekter och miljökonsekvenser

I utredningen på sidan 169 anges definitioner av orden påverkan, effekt och konsekvens på det sätt som man i Sverige vanligen avser.

Vi anser inte att angiven definition avseende *påverkan* är en allmänt vedertagen definition i Sverige. Vi ställer oss även frågande till varför det inte behöver framgå av lagtexten att även konsekvenserna ska redovisas. Motiven till detta bör framgå tydligare.

## 9.9 Planer och program som läggs till grund för reglering

Det bör utredas om den klimatpolitiska handlingsplan som anges i 5 § i Miljömålsberedningens förslag till klimatlag (SOU 2016:21) utgör en sådan plan som avses i bestämmelsen.

## 10.3 Tillståndsplikt för vissa miljöfarliga verksamheter

Även i fortsättningen kommer det att finnas anmälningspliktiga och tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter. En av de viktigare föreslagna förändringarna i promemorian är att det i fortsättningen endast kommer att vara de tillståndspliktiga verksamheter som kan antas få en betydande miljöpåverkan som kommer att omfattas av kravet på att en praktisk miljöbedömning. För övriga tillståndspliktiga verksamheter kommer det att räcka att ett förenklat underlag tas fram men de ska ändå tillståndsprövas.

Mot den bakgrunden är det inte logiskt att det för prövningen av ändringar vid tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter, som inte är tillståndspliktiga i sig, endast kommer att finnas två alternativ, antingen ska det räcka med ett anmälningsförfarande eller så ska ändringen tillståndsprövas och då föregås av en praktisk miljökonsekvensbedömning med framtagande av en miljökonsekvensbeskrivning. Att ändringen skulle kunna bedömas vara tillståndspliktig men prövas med ett förenklat underlag ryms inte i förslaget. Formuleringen i 1 kap. 4 § miljöprövningsförordningen (2013:251) att tillstånd krävs om ”ändringen i sig eller tillsammans med tidigare ändringar innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma” har inte samma innebörd som begreppet ”kan anses medföra en betydande miljöpåverkan”. Mark- och miljödomstolen anser att den skillnad som finns bör finnas kvar och att den föreslagna ändringen i miljöprövningsförordningen därmed inte bör genomföras. Det begrepp som idag används i miljöprövnings-

förordningen svarar närmast mot de begrepp som används i försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken, att ”försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön”.

### **12.1 Miljöorganisationers tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor**

I lagförslaget har orden ”i Sverige” införts efter kravet på att organisationen ska ha minst 100 medlemmar. Någon beskrivning av varför detta tillägg gjorts ges inte, varken i avsnitt 12.1 eller i författningskommentaren. Beskrivningen talar snarare för att detta tillägg gjorts av misstag. Om så inte är fallet vill vi poängtera att det är väsentligt att miljöorganisationers talerätt inte begränsas till enbart organisationer med svenska medlemmar. För det fall en verksamhet i Sverige ger upphov till påverkan i annat land bör en organisation som har allmänhetens stöd i det landet vara taleberättigad i Sverige. Bestämmelsen bör utformas så att detta tydligt framgår.

### **12.5 Gemensam handläggning av vissa ärenden vid länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer**

Det är svårt att utläsa om förslaget innebär att en miljöprövningsdelegation även får ta till sig den prövning som tillsynsmyndigheten annars skulle göra enligt 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter m.m., det vill säga prövningen av anmälningspliktiga vattenverksamheter i de fall det finns ett samband med ett ärende som miljöprövningsdelegationen ska pröva och ärendena har samma sökande. Vi anser att förslaget bör omfatta denna möjlighet.

Anders Alenskär

---

Detta yttrande har beslutats av tf. lagmannen Anders Alenskär efter samråd med tekniska rådet Åsa Larsson, föredragande, biträdd av rådmannen Helén Leijon och tekniska rådet Erik Olauson, samtliga vid mark- och miljödomstolen.